

Брюксел, 2.12.2014 г.
COM(2014) 712 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Изпълнение на ангажиментите на политиката на ЕС за сигурност в областта на
продоволствието и изхранването: първи двугодишен доклад**

{SWD(2014) 343 final}

Списък на съкращенията

трите „С“	Координация, взаимно допълване, съгласуваност (Coordination, Complementarity, Coherence)
AGIR	Световен алианс за инициативата за устойчивост (Alliance Globale pour l'Initiative Résilience)
AR4D	Научни изследвания за развитие на селското стопанство (Agricultural Research for Development)
CAADP	Всеобхватна програма за развитие на селското стопанство в Африка (Comprehensive Africa Agriculture Development Programme)
CFS	Комитет по световна продоволствена сигурност
CGIAR	преди Консултативна група за международни научни изследвания в селското стопанство (Consultative Group on International Agricultural Research)
CORAF/WECARD	Съвет за Западна и Централна Африка за научни изследвания и селскостопанско развитие
ЕК	Европейска комисия
ECOWAP	Селскостопанска политика на Икономическата общност на Западноафриканските държави
ECOWAS	Икономическа общност на Западноафриканските държави
EIARD	Европейска инициатива за научни изследвания за развитие на селското стопанство (European Initiative for Agricultural Research for Development)
ЕС	Европейски съюз
ФАО	Организация за прехраната и земеделието
ICN2	Втора международна конференция по въпросите на изхранването
IFAD	Международен фонд за развитие на селското стопанство (International Fund for Agricultural Development)
МНПО	Международна неправителствена организация
ДЧ	Държави членки
NEPAD	Ново партньорство за развитие на Африка
НПО	Неправителствена организация
ОИСР/КПР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие/Комитет за подпомагане на развитието
PCD	Съгласуваност на политиките за развитие (Policy Coherence for Development)
SHARE	Подкрепа на устойчивостта в региона на Африканския рог (Supporting the Horn of Africa's Resilience)
SUN	Движение за подобряване на храненето SUN

UN-SCN	Постоянен комитет на ООН по изхранването
USAID	Агенция на САЩ за международно развитие
VGGT	Доброволни насоки относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите
СПП	Световна продоволствена програма
СЗА	Световна здравна асамблея

1. ВЪВЕДЕНИЕ

През 2010 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки заедно с всички партньори потърсиха решение на въпросите, свързани със сигурността в областта на продоволствието и изхранването чрез приемането на общоевропейска рамка на политиката за продоволствена сигурност¹. Оттогава насам с цел засилване на приоритетите, определени през 2010 г., бяха поети допълнителни ангажименти в областта на политиката на ЕС за развитие. Беше изготвен план за изпълнение на сигурността в областта на продоволствието и изхранването², който съдържаше шест политически приоритета, придружени от критерии за изпълнение и индикативни области за интервенции³. След като одобри плана за изпълнение през април 2013 г., Съветът поиска от Европейската комисия от 2014 г. нататък да изготвя, съвместно с държавите членки, консолидирани двугодишни доклади за напредъка на целия ЕС. Настоящият документ е първият от тези доклади. В него се прави преглед на резултатите на ЕС и държавите членки в прилагането на плана за изпълнение с цел информиране на Европейския парламент, на Съвета и на широката общественост.

В настоящия доклад се дава отговор на два основни въпроса, свързани с резултатите: 1) по какъв начин изплатените през 2012 г. суми и извършените през 2012 г. конкретни интервенции са съгласувани с шестте приоритета на политиката и 2) по какъв начин ЕС и неговите държави членки са съблюдавали т.нар. три „С“ (съгласуваност, допълване и координация) в действията си по тези приоритети.

Настоящият доклад представлява генерален инструмент за отчетност. Той има ролята на референтен/базов показател, спрямо който в последващите доклади ще се сравняват резултатите на донорите от ЕС в съвместната им работа за постигане на договорените приоритети на политиката на ЕС по отношение на сигурността в областта на продоволствието и изхранването. Той се основава на консолидираните количествени данни (данни за изплатените суми въз основа на докладването от ОИСП/КПР през 2012 г.) и качествени данни за трите „С“, предоставени от Австрия, Белгия, Финландия, Франция, Германия, Ирландия, Италия, Нидерландия, Обединеното кралство и ЕС в съответните техни доклади. Методологията е описана в глава 4 от съответния работен документ на службите на Комисията (SWD). Донорите от ЕС, които допринесоха за настоящия доклад, представляват заедно почти 90 % от общия размер на официалната помощ за развитие на ЕС (всички сектори), предоставена от ЕС и всички държави членки.

В доклада се прави преглед на резултатите на ЕС и неговите държави членки, като се използват наличните данни за оценка на резултатите. В резултат на това докладът е и опит да се провери дали действащите системи за оценка на изпълнението са в състояние да предоставят правдиви и надеждни данни за ангажираността на ЕС в шестте приоритетни области на политиката.

Настоящият доклад се придружава от работен документ на службите на Комисията (SWD), в който се предоставя допълнителна информация и анализ на конкретни случаи.

¹ COM(2010) 127, „Рамка за политиката на ЕС за подпомагане на развиващите се страни за справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността на прехраната“ и заключения на Съвета относно Рамката за политиката на ЕС за подпомагане на развиващите се страни за справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността на прехраната от 10 май 2010 г.

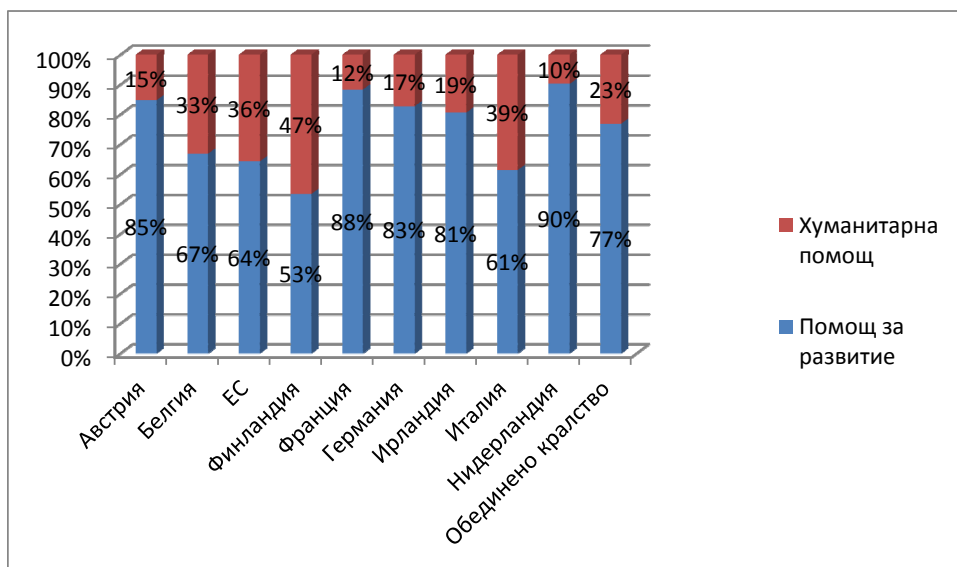
² Терминът „продоволствие и изхранване“ вече замества сигурността на прехраната.

³ SWD (2013) 104 final „Стимулиране на продоволствената сигурност и сигурността на изхранването чрез действия на ЕС: изпълнение на нашите ангажименти“.

2. КАК СМЕ ИЗПЪЛНИЛИ АНГАЖИМЕНТИТЕ СИ В ОБЛАСТТА НА ПОЛИТИКАТА?

2.1 Цялостен анализ на изплатените от нас суми

През 2012 г. донорите от ЕС са инвестирали почти 3,4 милиарда EUR в сигурност на продоволствието и изхранването, което съответства на около 8 % от общия размер на предоставената от тях официална помощ за развитие (ОПР). Интервенциите са били част от 2 500 програми и са обхванали повече от 115 държави. Държавите — членки на ЕС, са допринесли чрез съответните си програми. Освен това⁴ донорите от ЕС са предоставили приблизително 1,1 милиарда EUR за спешна и хуманитарна помощ, свързана със сигурността в областта на продоволствието и изхранването в над 80 държави. Средно хуманитарните програми са представлявали 25 % от общия брой на програмите, свързани със сигурността в областта на продоволствието и изхранването (хуманитарни програми и програми за развитие), с някои различия между държавите членки (вж. графика 1). Заедно развитието и хуманитарната помощ са съответствали на повече от 10 % от ОПР.

Графика 1: Дял на помощта за развитие и на хуманитарната помощ, предназначена за сигурност в областта на продоволствието и изхранването по донори

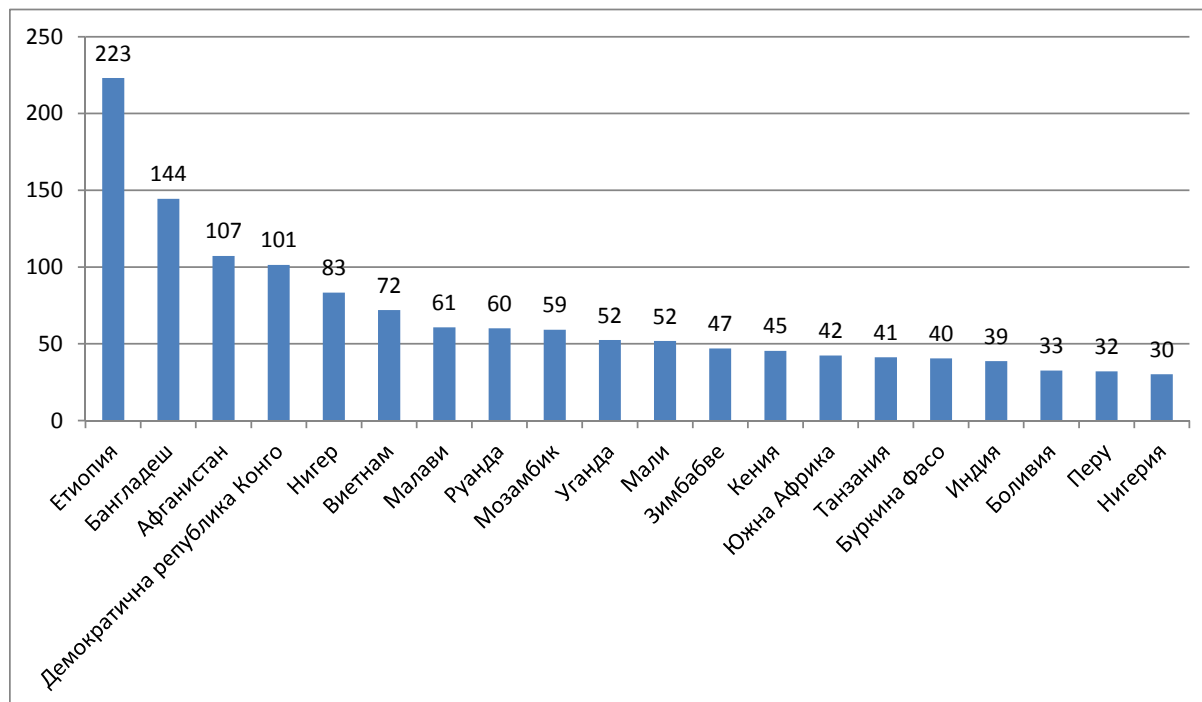
Таблица 1: Географско разпределение на изплатените суми през 2012 г. Континент	EUR	Процент (%)
Африка – на юг от Сахара	1 439 111 341	43 %
В световен мащаб ⁵	958 251 930	28 %
Азия	593 399 623	18 %
Латинска Америка и Карибския басейн	231 378 699	7 %
В съседни държави	87 841 667	2 %
Други	55 802 800	2 %

⁴ Спешната и хуманитарната помощ, свързани с продоволствената сигурност, не са попадали в обхвата на дългосрочния ангажимент на ЕС за сигурност в областта на продоволствието и изхранването и поради това не са включени в настоящия доклад.

⁵ Това включва програми и проекти, изброени в съответните бази данни като „в световен мащаб“ или когато географското местоположение е „неуточнено“.

Общо	3 365 786 060	100 %
-------------	----------------------	--------------

По-голямата част от интервенциите (приблизително 65 %) са осъществени на национално равнище с повече от 115 партньорски държави⁶, включително нестабилни държави, получаващи подкрепа. В географско отношение Африка е най-големият получател на средства през 2012 г., като е получила 43 % от общия размер на плащанията (вж. таблица 1). В Африка държавите членки са насочили подкрепата си към конкретни държави, докато ЕС е следвал по-широк географски подход. Почти 30 % от интервенциите са в световен мащаб, което показва значението на сигурността в областта на продоволствието и изхранването като публично благо със световно измерение.

Графика 2. Подкрепа, получена от държавите партньори (в млн. EUR)

В графика 2 е представен обзор на 20-те държави партньори, които са получили най-голяма подкрепа. Повече информация можете да намерите в таблицата в глава 1 от работния документ на службите на Комисията, в която се посочва, че 68 партньорски държави са получили средно по-малко от 3 милиона EUR от донор.

2.2 Интервенции в шестте приоритетни области на политиката

В следващия раздел се прави преглед на интервенциите на донорите от ЕС в шестте приоритетни области на политиката.

Таблица 2. Разпределение на изплатените суми по приоритети на политиката

Приоритет	Сума в млн. EUR	Процент
Приоритет 1: Подобряване на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък	2 022	60 %
Приоритет 2: Подкрепа за ефективно управление	395	12 %

⁶ http://siteresources.worldbank.org/EXTLICUS/Resources/511777-1269623894864/FY10toFY13Harmonized_list_Fragile_Situations.pdf
Хармонизиран списък на ситуации на несигурност, финансовата 2012 година.

Приоритет	Сума в млн. EUR	Процент
Приоритет 3: Подкрепа за регионалните политики в областта на селското стопанство и сигурността в областта продоволствието и изхранването	151	4 %
Приоритет 4: Укрепване на механизмите за социална защита с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването	209	6 %
Приоритет 5: Подобряване на изхранването	467	14 %
Приоритет 6: Подобряване на координацията на действащите лица в областта на хуманитарната помощ и развитието, с цел повишаване на устойчивостта	122	4 %
Общо	3 366	100 %

По-голямата част от интервенциите (около 60 %) попадат в рамките на приоритет 1 (подобряване на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък), следван от приоритет 5 (подобряване на изхранването) и приоритет 2 (подкрепа за ефективно управление).

Беше направен анализ на изплатените средства за всеки приоритет. Голяма част от интервенциите са допринесли за повече от една приоритетна област. Тъй като методологията не позволява програмите да бъдат категоризирани по повече от един приоритет, данните не могат да бъдат тълкувани в абсолютно изражение. Беше трудно да се направи оценка на критерия за изпълнение „брой и стойност на съвместните програми на ЕС и неговите държави членки, подпомагани на национално, регионално и глобално ниво“ и по тази причина той не е включен в докладването по критериите за изпълнение. Важно е да се отбележи, че ЕС и неговите държави членки инвестират в стратегически ангажименти в различни области на политиката и следователно данните за разходите може да не предоставят пълна картина за значението на сигурността в областта на продоволствието и изхранването.

2.2.1 Приоритет на политиката 1: Подобряване на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък

Оценка на критериите за изпълнение

- 1 560 програми са получили 2,02 милиарда EUR в 108 държави или на международно равнище.
- Оказана е подкрепа на 149 национални и международни научноизследователски програми на стойност 379 милиона EUR.

Повече от половината от всички средства, платени през 2012 г. (2 милиарда EUR, около 60 % от общия размер), са отпуснати за приоритет 1, което показва, че подобряването на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък е била важна цел на комбинираната помощ от ЕС. Финансирани са около 1 560 програми в над 100 държави.

Интервенциите са включвали подкрепа за устойчива интензификация на земеделието и диверсификация на дребните земеделски производители, особено жените; подобряване на достъпа на дребните земеделски стопани до вода, земя, селскостопански ресурси, кредитни услуги и услуги, свързани с разширяване на дейността; подпомагане на партньорските държави за справяне с отрицателните ефекти от изменението на климата върху сигурността в областта на продоволствието и изхранването; подкрепа в полза на ориентирани към бедните изследвания в областта на селското стопанство и в други области с цел разработване и трансфер на технологии, разширяване на дейността и иновация; и мерки за селския поминък чрез генериране на доходи, трудова заетост

извън стопанството, интервенции по веригата за създаване на стойност и агробизнес интервенции.

Около 62 % от средствата, платени за приоритет 1, са били усвоени на национално равнище, 33 % — в световен мащаб, а 5 % — на регионално равнище. По-голямата част от средствата са били изплатени в Африка (37 %), след което се нареждат 34 % в световен мащаб и 18 % в Азия. Сред 10-те държави, които са получили най-голямо финансиране по този приоритет, има няколко нестабилни държави в ситуация на продоволствена несигурност, като например Етиопия, Афганистан и Демократична република Конго (вж. работен документ на службите на Комисията, глава 3, графика 1).

Устойчивото управление на земята е от решаващо значение за подобряване на поминъка на дребните собственици. ЕС и няколко държави членки подкрепят инициативи в Етиопия, където голяма част от населението в селските райони е уязвимо спрямо физически и икономически кризи. Например етиопско-германската програма за устойчиво управление на земята е насочена към областите Amhara, Oromia и Tigray, където въвежда технологии и мерки за защита от ерозия и способства за формирането на групи потребители, за да се насърчи устойчивото управление на водосборните басейни.

Друга важна област на подкрепа в рамките на приоритет 1 обхваща научни изследвания и иновации в областта на устойчивото селско стопанство, продоволствена сигурност и изхранване (AR4D). Донорите от ЕС са допринесли в значителна степен за провеждането на научни изследвания в областта на селското стопанство за развитие, като през 2012 г. са допринесли с близо 380 милиона EUR. Това включва подкрепа за глобалните инициативи като CGIAR (преди консултативна група за международни селскостопански научни изследвания), регионални организации, особено в Африка, както и за национални селскостопански изследователски институти. Европейските донори са членове на EIARD (Европейска инициатива за селскостопански научни изследвания за развитие (вж. каре 1).

Каре 1: EIARD

EIARD е постоянна, неформална платформа за координиране на политиката на ЕС и неговите държави членки заедно с Швейцария и Норвегия. През 1997 г. тя е призната от Съвета и Европейския парламент, за да улесни координирането на европейската политика и инвестиции за селскостопански научни изследвания за развитие.

През 2012 г. членовете на EIARD (в това число ЕС) са предоставили 231 милиона USD на фонда CGIAR (45 % от общия му размер). Координирането на европейската подкрепа за CGIAR е сред приоритетите на EIARD. EIARD е и активен член на EFARD (Европейски форум за селскостопански научни изследвания за развитие), който обхваща множество заинтересовани страни.

В материалите и становищата относно политиката, изготвени по поръчка на EIARD, се подчертава колко важно е превръщането на научните изследвания в действия, за да се постигне по-добро въздействие, включително по отношение на най-бедните групи земеделски производители. Благодарение на EIARD Европа е един от влиятелните участници в Съвета на CGIAR (вж. също конкретния случай в работния документ на службите на Комисията, глава 2.1).

2.2.2 Приоритет на политиката 2: Подкрепа за ефективно управление

Оценка на критериите за изпълнение

- 410 програми в 87 държави са получили 395 милиона EUR.
- Съвместните позиции на ЕС и на държавите членки доведоха до приемането през 2012 г. на доброволните насоки относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите в Комитета по световната продоволствена сигурност (CFS).
- Партньорската проверка на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие/Комитет за подпомагане на развитието (ОИСР/КПР) през 2012 г. и докладът на ЕС за съгласуваност на политиките за развитие от 2013 г. посочват, че съгласуваността на политиките за развитие се подобрява.

Приблизително 12 % от инвестициите на ЕС и държавите членки през 2012 г., възлизащи на 395 милиона EUR, са били вложени в подкрепа на ефективното управление. Тези интервенции включват: подкрепа за инициативи, обсъждани в рамките на CFS; укрепване на организациите на гражданското общество и земеделските стопани в държавите партньори и насърчаване на овластяването им за участие в процесите на вземане на решения; овластяване на жените и засилване на ролята им при вземането на решения във връзка с производството на храни, потреблението на храни и активите на домакинствата; подкрепа на децентрализацията и местното управление с цел подобряване на продоволствената сигурност; подкрепа на всеобхватната програма за развитие на селското стопанство в Африка (Comprehensive Africa Agriculture Development Programme); укрепване на управлението в световен мащаб на сигурността в областта на продоволствието и изхранването, в т.ч. подкрепа за движението за подобряване на храненето SUN; и засилване на застъпничеството, за да се гарантира, че сигурността в областта на продоволствието и изхранването е приоритет на международните и регионалните форуми, а така също и на равнището на националните правителства в държавите партньори.

Около 63 % от средствата, платени за приоритет 2, са били усвоени на национално равнище, 13 % — на регионално равнище, а 24 % — в световен мащаб. Във връзка с това географско разпределение 41 % от средствата са отпуснати на Африка, 15 % — на Азия, и 8 % — на Латинска Америка и Карибския басейн. В световен мащаб това включва нецелево основно финансиране, предоставено на базирани в Рим агенции в областта на изхранването като Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), Международния фонд за развитие на селското стопанство (IFAD) и Световната продоволствена програма (СПП), с цел осигуряване на подкрепа за регионалната и световната сигурност в областта на продоволствието и изхранването.

ЕС и неговите държави членки допринасят за международните дебати и кръгли маси чрез изготвянето на съвместни позиции на ЕС по време на преговорите по резолюции на Общото събрание на ООН относно развитието на селското стопанство, сигурността в областта на продоволствието и изхранването, жените в селските райони и правото на храна, включително на годишните сесии на Съвета по правата на човека, и чрез разработването на съвместни позиции за постигането на резултати в рамките на годишната сесия на CFS.

Пример за съвместна работа е комбинираната подкрепа на донорите от ЕС за доброволните насоки относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите. Понастоящем донорите от ЕС са активни в национални, регионални и международни инициативи за прилагане на доброволните насоки в подкрепа на управлението на земята и сигурността на правото на владение на земя.

Друг пример е работата, извършена от донори от ЕС в подкрепа на продължаващия процес в CFS за разработване на доброволни принципи за отговорни селскостопански инвестиции.

В Африка донорите от ЕС работят в тясно сътрудничество за подкрепа на Всеобхватната програма за развитие на селското стопанство на континентално, регионално и национално равнище в рамките на екипа от партньори за развитие на Програмата, като участници в многостранния донорски фонд и много други инициативи на национално равнище. В контекста на африканската година на селското стопанство, чиято кулминация беше срещата на държавните ръководители през 2014 г. в Малабо, партньорите за развитие, ръководени от ЕС, предоставиха политическа подкрепа на Африканския съюз и на агенцията за планиране и координиране на NEPAD.

Що се отнася до критерия за изпълнение, свързан с подобряването на съгласуваността на политиката за развитие, беше постигнат добър напредък както на равнище ЕС, така и на равнище държави членки, както се признава през 2012 г. от партньорската проверка на ОИСР/КПР и в доклада на ЕС от 2013 г. относно съгласуваността на политиките за развитие. Финландия въведе пилотен инструмент на ОИСР за съгласуваност на политиките за развитие чрез анализ на националните политики и политиките на ЕС, които са оказали въздействие върху сигурността в областта на продоволствието и изхранването в развиващи се страни.

2.2.3 Приоритет на политиката 3: Подкрепа за регионалните политики в областта на селското стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването

Оценка на критериите за изпълнение

- 98 регионални програми са получили плащания на стойност 151 милиона EUR.

По приоритет на политиката 3 са получени 4 % от общия размер на изплатените средства. Донорите от ЕС са предоставили приблизително 151 милиона EUR за общо 98 програми.

Този приоритет е включвал подкрепа за разработването и прилагането на регионални политики в областта на селското стопанство; стратегии за засилване на интеграцията на регионалните пазари на храни, например в сектора на рибарството; програми за борба с болестите по животните; и инициативи за санитарни и фитосанитарни стандарти, и стандарти за безопасност на храните с цел борба със заболяванията от хранителен произход. Други инициативи, получили подкрепа през 2012 г., се отнасят до информационни системи за селското стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването, като например системи за ранно предупреждение и прозрачност на пазара.

Във връзка с географското разпределение на инвестициите, приблизително 35 % от средствата са отпуснати на Африка, 42 % — за интервенции в световен мащаб, 12 % — на Азия и 7 % — на Латинска Америка и Карибския басейн.

ЕС, Франция, Испания, Нидерландия, Обединеното кралство и Германия предоставят регионална помощ, свързана със сигурността в областта на продоволствието и изхранването в Западна Африка в контекста на селскостопанската политика на Икономическата общност на западноафриканските държави, известна като ECOWAP (вж. каре 2). В глава 2.2 от работния документ на службите на Комисията е разгледан

конкретен случай, демонстриращ европейската подкрепа за ECOWAP, включително усилия за насърчване на съгласуваност, допълване и координация.

Капе 2: ECOWAP

Съвместните усилия на ЕС и някои от неговите държави членки да подкрепят ECOWAP са пример за координация и взаимно допълване на донорите от ЕС при инициативи за сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Донорите от ЕС си сътрудничат в рамките на групата за ECOWAP и участват в съвместни интервенции под егидата на ECOWAP. Например ЕС, Франция и Испания оказват подкрепа на регионалната система за хранителни запаси; ЕС и Франция подкрепиха ECOWAS в борбата с плодовите мушици, а Франция, Испания и САЩ оказват подкрепа на регионалната агенция по земеделие и храни (RAAF).

ECOWAP е всепризната като първа по рода си общност на африканския континент, която способства за прилагането на регионалното измерение на всеобхватната програма за развитие на селското стопанство в Африка. Данните сочат също така, че сред националните заинтересовани страни е налице широк консенсус относно важността на ECOWAP като рамка за стратегически регионални инвестиции за разрешаване на трансграничните въпроси.

2.2.4 Приоритет на политиката 4: Укрепване на механизмите за социална защита с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването, особено по отношение на уязвимите групи от населението

Оценка на критериите за изпълнение

- 94 програми в 40 държави са получили 209 милиона EUR.

По приоритет на политиката 4 са получени 6 % от общия размер на изплатените през 2012 г. средства. Донорите от ЕС са предоставили приблизително 209 милиона EUR за общо 94 програми в 40 държави.

Неотдавнашната продоволствена криза насочи вниманието към важността на социалните трансфери за осигуряване на продоволствената сигурност на домакинствата, подобряване на изхранването, намаляване на бедността и уязвимостта, и подкрепа за развитието на селското стопанство. В редица държави с цел улесняване на достъпа до храна в краткосрочен план са използвани различни видове социални трансфери, като сезонни парични преводи и храна срещу труд или ваучери. 96 % от програмите по приоритет 4 са изпълнени на национално равнище, а 4 % — в световен мащаб. 10-те държави, които са получили най-голяма подкрепа през 2012 г., включват Етиопия, Бангладеш, Кения и Сомалия (вж. работен документ на службите на Комисията, глава 3, графика 4).

Програмата за мрежи за сигурност на производството в Етиопия е считана за отлична програма от правителството на Етиопия. Тя се занимава с хроничната продоволствена несигурност в страната и се финансира от консорциум от донори от ЕС (с участието на Дания, Обединеното кралство, Ирландия, Швеция, Нидерландия, ЕС) и донори извън ЕС.

2.2.5 Приоритет на политиката 5: Подобряване на изхранването, по-специално за майки, бебета и деца

Оценка на критериите за изпълнение

- 278 програми, свързани с изхранването, в 63 държави са получили 467 милиона EUR.
- Провежда се засилено застъпничество от страна на ЕС и държавите членки за по-добро изхранване, както се вижда от активното им участие в международни процеси (напр. Г8/20, SUN и Световната здравна асамблея (СЗА), а така също и от подкрепата, оказвана за включването на изхранването в инвестиционните планове на СААДР, и от факта, че към движението SUN вече са се присъединили 45 развиващи се държави.

Съвместната работа на донорите от ЕС е довела до осъществяването на постижения в приоритетна област на политиката 5. Тази приоритетна област е получила 14 % от общия размер на средствата през 2012 г., т.е. приблизително 467 милиона EUR, за общо 278 програми в 63 държави. През 2012 г. това беше вторият най-важен приоритет за донорите от ЕС след приоритет 1.

Този приоритет включваше предназначени за майките и малките деца мерки за справяне с недохранването чрез финансиране и увеличаване на интервенциите, конкретно насочени към изхранването, и на интервенциите, отчитащи аспектите на изхранването, като се обръща специално внимание на първите 1 000 дни от живота.

Интервенциите са оказали подкрепа на континентални, регионални и национални научноизследователски програми и планове в областта на изхранването. Партньорските държави бяха насърчавани да подобрят управлението в областта на изхранването на национално равнище, за да интегрират изхранването в националните политики, като селското стопанство и здравеопазването, и за да повишат осведомеността и да способстват за промени в поведението.

Около 80 % от програмите, подкрепени по линия на приоритет 5 през 2012 г., са били изпълнявани на национално равнище, 17 % — в световен мащаб, а 3 % — на регионално равнище. Във връзка с географското разпределение на тези инвестиции, 46 % от средствата са отпуснати на Африка, 17 % — за интервенции в световен мащаб, 26 % — на Азия и 8 % — на Латинска Америка и Карибския басейн. Държавите, получили най-голяма подкрепа през 2012 г., включват Бангладеш, Демократична република Конго, Етиопия, Нигерия и Мианмар (вж. работен документ на службите на Комисията, глава 3, графика 5).

Чрез участието си в международни усилия и в съответните процеси, като Г8/Г20, СЗА, CFS, движението SUN и Постоянния комитет на ООН по изхранването, донорите от ЕС са подобрили координацията, повишили са ефективността и са осигурили по-голяма мобилизация за постигане на по-добро изхранване. Добри примери за съвместни действия в областта на изхранването в световен мащаб включват подкрепа за секретариата на движението SUN от ЕС, Франция, Германия, Ирландия, Нидерландия и Обединеното кралство (вж. каре 3). Това е показателно за потенциалните предимства на съгласуваността, координацията и сътрудничеството в рамките на ЕС в световен мащаб и в световното управление. (За повече информация, моля, направете справка с конкретния пример в глава 2.3 от работния документ на службите на Комисията).

Каре 3: Движението SUN

Съвместните усилия на редица държави — членки на ЕС, и на Европейската комисия в подкрепа на секретариата на движението SUN са пример за съгласуваността и взаимното

допълване на държавите от ЕС при действия в световен мащаб.

Инициативата SUN е глобално движение, което обединява всички заинтересовани страни в борбата с недохранването, като се обръща особено внимание на повишаването на политическата воля и инвестициите за справяне с недохранването на майките, новородените бебета и децата. Франция, Германия, Ирландия, Нидерландия, Обединеното кралство и Европейската комисия работят заедно в рамките на мрежата от донори на SUN в подкрепа на движението SUN и заедно с други донори финансират съвместно работният план на секретариата на SUN. Това съвместно сътрудничество на донорите наред с координираните усилия по застъпничество позволяват консолидирано стратегическо планиране, бюджетиране и докладване с предсказуемо многогодишно финансиране.

На проявата „Изхранване за растеж“ през 2013 г. в Лондон донорите от ЕС поеха политически и финансови ангажименти в борбата срещу забавянето на растежа, като обещаха 7,9 милиарда EUR (1,7 милиарда EUR за действия, конкретно насочени към изхранването, и 6,1 милиарда EUR за интервенции, отчитащи аспектите на изхранването)⁷. По-специално, чрез конкретния си ангажимент за намаляване до 2025 г. на забавянето на растежа на 7 милиона деца на възраст под 5 години, Европейската комисия даде пример и зае водещо място на политическата сцена.

Донорите от ЕС са взели участие в редица съвместни дейности, като например разработване на методология за прогнозиране на разходването на средства, отчитащо аспектите на изхранването, и на рамка за отчетност с цел наблюдение на въздействието на интервенциите в областта на изхранването и проследяване на инвестициите в областта на изхранването. На национално равнище бяха докладвани съвместни дейности в Таджикистан, Йемен, Етиопия, региона на Сахел, Замбия, Бангладеш и Мозамбик.

2.2.6 Приоритет на политиката 6: Подобряване на координацията на действащите лица в областта на хуманитарната помощ и развитието, с цел повишаване на устойчивостта и насърчаване на устойчива сигурност в областта на продоволствието и изхранването

Оценка на критериите за изпълнение

- През 2012 г. 63 програми, ориентирани към устойчивостта, в 18 държави са получили 122 милиона EUR.
- ЕС и държавите членки признаха значението на изграждането на устойчивост в 23 държави през 2012 г. и са извършили 8 съвместни анализа и операции по планиране.

По приоритет на политиката 6 са получени 4 % от общия размер на изплатените през 2012 г. средства. Донорите от ЕС са предоставили приблизително 122 милиона EUR за общо 63 програми в 18 държави. Някои от интервенциите, докладвани по линия на други приоритети (като приоритет 1: подобряване на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък; приоритет 4: укрепване на механизмите за социална защита с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването, особено по отношение на уязвимите групи от населението приоритет 5: подобряване на изхранването, по-специално за майки, бебета и деца), са обхващали и тази приоритетна област.

В тази приоритетна област са обхванати действия за повишаване на устойчивостта на особено уязвимите групи да устояват на въздействието и последиците от кризи. Тук акцентът е поставен върху сигурността в областта на продоволствието и изхранването.

⁷

Обменен курс 1,29 USD/EUR.

Повечето действия са предоставили пряка подкрепа за домакинствата и общностите за подобряване на достъпа до достатъчно и подходяща храна чрез временни социални трансфери; мерки, свързани с изхранването, предназначени за жените и децата и интервенции за започване или възобновяване на селскостопанското производство и за подобряване на наличността на храна, както и за поддържане на естествените начини на производство.

По линия на приоритет 6 е оказана подкрепа за интегрирането на изграждането на устойчивост в политиките и планирането на държавите партньори. По тази линия е оказана подкрепа и за капацитета на държавите партньори и местните общности за предвиждане, предотвратяване и подготовка за кризи, свързани с продоволствената сигурност, както и за подобряване на реакцията при кризи, при зачитане на различното въздействие и възможностите на жените, мъжете и уязвимите групи, включително по-добро наблюдение на риска.

Във връзка с географското разпределение на тези инвестиции, приблизително 75 % от средствата са отпуснати на Африка, 23 % — за интервенции в световен мащаб и 2 % — на Азия. Поради това не е учудващо, че 9 африкански държави са получили най-голям дял от подкрепата, в т.ч. Нигер, Мали, Мавритания, Сомалия, Етиопия и Судан (глава 3, фигура 6 от работния документ на службите на Комисията).

Неотдавна донорите от ЕС увеличиха усилията си за изграждане на устойчивост сред уязвимите общности чрез по-добро насочване на усилията към първопричините за продоволствената несигурност с цел смекчаване на последиците от продоволствените кризи. ЕС прие нова рамка на политиката през май 2013 г. за справяне с предизвикателствата пред устойчивостта. На регионално равнище, през декември 2012 г. стартира Световният алианс за инициативата за издръжливост в Западна Африка и Сахел (AGIR), като ЕС е един от неговите учредители. Беше предоставена и допълнителна подкрепа за инициативата SHARE, която е насочена към възстановяване от сушата и в която участват множество донори.

На регионално равнище, финансиране от ЕС, Франция и Испания помогна посредством AGIR и за създаването в Западна Африка на система за продоволствени запаси за извънредни ситуации. Донорите от ЕС предприеха някои съвместни анализи и операции по планиране за подобряване изграждането на устойчивост. Например: подобряване на устойчивостта на равнище на отделните държави в Нигер, Кот д'Ивоар, Буркина Фасо, Мали, Чад и Сенегал; програмни документи по държави в Етиопия, Сомалия, Кения и Уганда и съвместни анализи и операции по планиране в Хаити.

2.3 Координация, взаимно допълване, съгласуваност (трите „С“, т.е. Coordination, Complementarity, Coherence)

Превид факта, че 44 държави са подкрепяни от повече от пет донора от ЕС, координацията играе важна роля за осигуряване на ефективност на помощта на ЕС на равнище държави, при положение че ЕС участва и се съобразява със стратегиите за сигурност в областта на продоволствието и изхранването и със селскостопанските инвестиционни планове на държавите партньори. Съществуващите структури, като например секторните работни групи (които често не са ограничени само до донорите от ЕС), се считат за ключови механизми, посредством които донорите от ЕС координират работата си, поддържат диалог в областта на политиката и редовно обменят информация.

В допълнение към координацията между донорите и държавите партньори, процесите за изграждане на капацитет подобряват координацията между всички местни и

чуждестранни заинтересовани страни като неправителствени организации (НПО), международни неправителствени организации (МНПО), частния сектор и научноизследователските организации, работещи в областта на продоволствената сигурност и сигурността на изхранването.

Съвместното програмиране на ЕС допринася значително за взаимното допълване и единодействие на ЕС и държавите членки. От 2011 г. насам в около 20 партньорски държави са започнали процеси на съвместно планиране, въпреки че във всяка от тях процесът се намира на различен етап.⁸ Пример за съвместно планиране от ЕС и неговите държави членки е разработването на пътна карта ЕС+ за изхранването в Етиопия, което представлява практически пример за съвместен анализ и планиране, определяне на приоритети, разпределение на отговорностите и координация интервенциите в областта на изхранването.

Подходите за съвместно изпълнение включват разделение на труда въз основа на секторно „картографиране“; съвместен анализ, оценка и секторна реакция; условия за отпускане на помощта (програми за бюджетна подкрепа, обединено финансиране, делегирано сътрудничество и доверителните фондове) и съвместни системи за мониторинг, оценка и докладване. Общите стратегически подходи към глобалните инициативи, като действията на AGIR и SUN в Чад, също подобриха взаимното допълване.

Предоставена е информация, че действията по линия на шестте приоритета са в съответствие със стратегиите на партньорските държави. Разделението на труда между донорите от ЕС в Кения отразява приоритетите на политиката от плана за изпълнение. В конкретния пример от Етиопия, посочен в глава 2.4 от работния документ на службите на Комисията, се анализират европейските усилия за подобряване на трите „С“ при отделните донори от ЕС и между тях в рамките на програмите за външна помощ (вж. каре 4).

Каре 4: Трите „С“ в Етиопия

Анализът на конкретния случай от Етиопия във връзка с трите „С“ показва, че при наличието на ясна визия, ангажираност и водеща роля от страна на органите на Етиопия, донорите от ЕС са ключови партньори при справянето с най-важните въпроси, свързани със сигурността в областта на продоволствието и изхранването. Големите национални водещи програми — ръководени изцяло от органите на държавата — са разработени и изпълнявани с помощта от международната общност, като са осигурени възможности за структуриран диалог и финансово участие.

Съвместното програмиране предлага уникална възможност за подобряване на координацията и за общ анализ и планиране, определяне на приоритети и разделение на отговорностите за повишаване на ефикасността на усилията ни. Процесът следва да включва в по-голяма степен различните етиопски партньори, включително гражданското общество и други големи донори.

На равнище ЕС официалните механизми за координация включват работните групи на Европейския съвет, а неофициален обмен на виждания се провежда в рамките на групата HARD (съставена от ръководни кадри в областта на земеделието и развитието на селските райони), включително нейните подгрупи относно въпросите, свързани със земята и развитието на частния сектор в селското стопанство, а така също и в рамките на EIARD, които са считани за важни механизми за разработването на политики и

⁸ Съвместни анализи са направени в Боливия, Кот д'Ивоар и Етиопия, а съвместни програмни документи са изготвени за Южен Судан, Бурунди, Камбоджа, Чад, Коморските острови, Гана, Гватемала, Кения, Лаос, Мيانмар, Намибия, Парагвай, Руанда, Сенегал и Того.

обмен на мнения. Координацията в рамките на платформата EIARD насърчава съвместни политики и стратегии в Европа и спомага също така за постигането на съгласуваност, координация и взаимно допълване. Тези официални и неофициални механизми служат също така за координиране на участието на донорите от ЕС в международни форуми и инициативи. Сред тях са Общото събрание на ООН, Съвета по правата на човека, CFS, движението SUN, втората международна конференция по въпросите на изхранването (ICN2), Г-8 и Г-20.

3. КОНСТАТАЦИИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Сигурността в областта на продоволствието и изхранването е съществен компонент в сътрудничеството на ЕС за развитие: предвид факта, че само през 2012 г. донорите от ЕС са предоставили почти 3,4 милиарда EUR на повече от 115 държави, сигурността в областта на продоволствието и изхранването заема важно място като дял от общата помощ за развитие (около 8 % от общия размер на ОПР, изплатен през 2012 г.), а така също и в географско отношение. По-специално държавите, засегнати от продоволствена несигурност в Африка на юг от Сахара, получават значителна подкрепа в съответствие с политиката, възприета през 2010 г. от ЕС и неговите държави членки.
2. По-голямата част от интервенциите през 2012 г. следваха основно три приоритета: приоритет 1 (подобряване на устойчивостта на дребните производители и на селския поминък) е получил най-голяма подкрепа (приблизително 60 %), следван от приоритет 5 (подобряване на изхранването), който е получил 14 %, и от приоритет 2 (подкрепа за ефективно управление) с 12 %.
3. Налице са възможности донорите от ЕС да работят по-ефективно: 68 държави партньори са получили по-малко от 3 милиона EUR средно от донор. Средният размер на плащанията възлиза на 1,34 милиона EUR. Това е особено фрапиращо в Централна Америка, където четири държави получават подкрепа от четири или повече донора, като средната сума от донор е по-малка от 2,2 милиона EUR. Донорите от ЕС трябва да продължат да подобряват разделението на труда помежду си, като разбира се водещата роля продължава да се изпълнява от партньорските държави.
4. Научните изследвания, разширяването на дейността и иновациите, основани на търсенето, се нуждаят от повече внимание както от гледна точка на увеличените инвестиции в съответствие с ангажиментите от 2010 г., така също и особено от гледна точка на превръщането на резултатите в действия на място, така че да се постигне максимално въздействие.
5. Донорите от ЕС демонстрират нарастваща водеща роля по важните теми, набелязани от международната общност. От 2010 г. нататък те реагират колективно на потребностите и кризите, свързани с продоволствената сигурност, като обръщат засилено внимание на въпроси като изхранването, устойчивостта и достъпа до земя. Донорите от ЕС заедно поддържат глобални инициативи и инициативи на ЕС като SUN, SHARE и AGIR и взеха участие в разработването на доброволните насоки относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите в CFS. Тези успехи могат да служат като основа за инициативи, в които са залегнали съвместните приоритети на донорите от ЕС.

6. Сътрудничеството с всички заинтересовани страни в рамките на националните системи носи несъмнени ползи. Анализът на конкретен случай от Етиопия показва, че съвместното европейско участие в справянето с проблемите, свързани с продоволствената сигурност и сигурността на изхранването, е било от голямо значение за разработването на политики и за осъществяването на инвестиции. Донорите от ЕС заедно следват новаторски подходи, които са интегрирани в съществуващите национални системи. Ценна поука е изводът, че съществува потенциал за повече диалог с организациите на земеделските производители, с местни и международни неправителствени организации и с частния сектор, особено по отношение на формулирането и изпълнението на национални програми. Такава следва да бъде практиката във всички държави, които са наши партньори.
7. Координацията на донорите от ЕС на национално равнище следва да надхвърли обмена на информация. Механизмите за координация са функционирали доста успешно на световно, континентално и регионално ниво, както се вижда от опита с EIARD и от опита в Западна Африка с механизма на ECOWAP за координация на партньорите за развитие. Същевременно обаче има възможност за промени в положителна посока като с цел по-голяма съгласуваност, взаимно допълване и споделяне на поуки координацията надхвърли рамките на обмена на информация.
8. Текущото съвместно програмиране на ЕС предоставя добри възможности за подобряване на ефективността: то допринася за по-добра координация, взаимно допълване и разделение на труда. То може също така да доведе до повече съвместни ориентирани към резултати рамки, мониторинг и оценки, включително на равнище общности. Съвместното програмиране в областта на продоволствената сигурност и сигурността на изхранването трябва да бъде подобро.
9. Нашата методология за съвместно докладване на ЕС относно продоволствената сигурност и сигурността на изхранването трябва да бъде усъвършенствана, като се обръща засилено внимание на конкретни теми и се поставя по-силен акцент на оценката на резултатите/въздействието, например чрез анализ на конкретни случаи, извършен предимно с наши партньори с цел събиране на повече информация от качествен характер.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ

Това е първият до момента доклад, в който донорите от ЕС разглеждат съвместно тема от основно значение. Той представлява генерален инструмент за отчетност. Предвид факта, че през 2012 г. донорите от ЕС са изразходили 3,4 милиарда EUR в повече от 115 държави, ЕС и неговите държави членки постигат значителни резултати в продоволствената сигурност и сигурността на изхранването.

От 2010 г. насам донорите от ЕС демонстрират нарастваща водеща роля в световен мащаб в области като изхранването, устойчивостта и управлението на земята. Те ще продължават да доразвиват тези успехи като предприемат действия във връзка с новопоявяващи се предизвикателства като съобразяването на селското стопанство с изменението на климата, промяната на селските райони и продоволствените системи. Съществуват нови възможности за диалог и подкрепа на политики на национално ниво в Африка, при които водеща роля има процесът CAADP. Декларацията от Малабо от 2014 г. демонстрира подновения ангажимент от страна на африканските държави по отношение на селското стопанство и продоволствената

сигурност и определя очакванията на континента, които биха могли да подобрят съгласуването и подкрепата на донорите от ЕС в съответствие с ангажимента от 2010 г. относно СААДР. В партньорските държави съществува потенциал за повече диалог с организациите на земеделските производители, с местни и международни неправителствени организации и с частния сектор. В световен мащаб съвместното програмиране в областта на продоволствената сигурност и сигурността на изхранването може да бъде допълнително подобро. Съвместната работа предоставя на ЕС и неговите държави членки по-голямо влияние, по-голям обseg и обем на помощта за развитие. Този подход ще повиши видимостта ни и ще доведе до по-голяма ефективност на помощта за развитие, до по-добри резултати и по-голямо въздействие.

Този доклад има ролята на базов показател за следващите доклади. В следващия доклад ще сравним резултатите си спрямо ситуацията от 2012 г. Междувременно методологията, използвана за разработването на този доклад, ще бъде подобрена; тя ще включва избрани теми и приоритети на политиката и ще поставя по-силен акцент върху резултатите/въздействието. В следващия доклад ще бъдат приведени примери с анализ на конкретни случаи, осъществени с партньорите и с държавите членки.